

28 kwietnia 2012 – żyjmy i pracujmy lepiej i bezpieczniej

Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy World Day for Safety and Health at Work

Międzynarodowa Organizacja Pracy
International Labour Organization, ILO

Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy i związane z nim obchody co roku stwarzają dobrą okazję do zorganizowania światowej kampanii umożliwiającej coraz skuteczniejsze promowanie zasad bezpiecznej i zdrowej pracy, a przez to ułatwianie coraz lepszej ochrony ludzi w procesie pracy. Co roku w wielu krajach są organizowane uroczystości związane z jego obchodami.

Po raz pierwszy Światowy Dzień został oficjalnie uznany przez Międzynarodową Organizację Pracy (MOP) w 2001 r., a w 2003 r. proklamowano go jako oficjalne święto, obchodzone w krajach członkowskich w różnych formach. Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2012 roku MOP wraz z innymi instytucjami i organizacjami organizuje uroczyste obchody w oparciu o zasadę współpracy trójstronnej: organów rządowych, pracodawców i pracowników.

W tym roku główna tematyka międzynarodowej kampanii informacyjno-promocyjnej MOP dotyczy promowania zagadnień bezpiecznej, zdrowej i godnej pracy w zakresie tzw. zielonej gospodarki (zielonych miejsc pracy).

Promocja zagadnień bezpieczeństwa i zdrowia w pracy w zielonej gospodarce (Promoting Health and Safety in a Green Economy)

Obecnie na świecie coraz więcej wysiłku wkłada się w tworzenie miejsc pracy w zawodach związanych z sektorami transportu zbiorowego, odnawialnych źródeł energii (np. produkcja energii słonecznej) oraz budownictwa i gospodarki odpadami. „Zielone” miejsca pracy powstają w wyniku włączenia zasady zrównoważonego rozwoju w procesy modernizacyjne, a ich rozwój związany jest z przekonaniem, że zmiany klimatyczne (np. globalne ocieplenie) są związane z działalnością człowieka i w celu ich zahamowania należy wprowadzać zmiany ekonomiczne, zapewniające zachowanie środowiskowego dobrostanu.

Tworzenie „zielonych” miejsc pracy (jako elementu Zielonego Nowego Ładu) musi także uwzględniać wymogi zapewnienia pracownikom bezpiecznych i zdrowych warunków pracy. Pomimo, że niektóre prace mogą być traktowane jako zielone, wspomagające środowisko, użyte technologie mogą chronić środowisko, ale mogą być bardzo niebezpieczne dla osób pracujących. Więcej informacji o zielonych miejscach pracy można znaleźć np. w dokumencie: Zmiany klimatyczne a rynek pracy – raport ETUC: <http://www.etuc.org/a/3676>, czy Kampania gospodarcza Zielonych 2004: <http://gospodarka.zieloni2004>, bądź na stronach MOP: <http://www.ilo.org/global/topics/green-jobs/lang--en/index.htm>.

Międzynarodowa Organizacja Pracy wspiera działania organizacji i instytucji w zakresie promowania Światowego Dnia i organizowania obchodów m.in. przez udostępnienie informacji w Internecie (http://www.ilo.org/safework/events/meetings/WCMS_173690/lang--en/index.htm), m.in. tych, które opracowują Dział BHP ILO (SAFEWORK) i Międzynarodowe Centrum Informacji o BHP CIS-ILO. Wspomniane materiały można kopiować, tłumaczyć na lokalne języki, powielać i upowszechniać w trakcie organizowanych krajowych obchodów Światowego Dnia. W tym roku, oprócz plakatu i pocztówki, udostępniono również m.in. Raport ILO: „Promoting Safety and Health in a Green Economy. World Day for Safety and Health at Work. 28 April 2012”, w którym omówiono pokrótce problematykę

tworzenia „zielonych” miejsc pracy oraz główne zagrożenia zawodowe występujące w poszczególnych gałęziach zielonej gospodarki, w tym – nowe rodzaje tych zagrożeń. Chodzi m.in. o zagrożenia podczas pozyskiwania energii słonecznej, energii wiatru i wody, bioenergii.

Wiele zagrożeń dla pracujących występuje podczas odzyskiwania przydatnych odpadów, a często prace za minimalną zapłatę wykonują dzieci, młodzież i kobiety: są oni narażeni na m.in. potłuczone szkło, trujące środki chemiczne i czynniki chorobotwórcze. Sytuacja jest dramatyczna

także przy odzysku np. niebezpiecznych elementów elektronicznych. Wiele zagrożeń występuje przy rozbiórce statków (90% tych prac odbywa się w Bangladeszu, Chinach, Indii, Pakistanie i Turcji), w „zieleningących” tradycyjnych sektorach gospodarki, takich jak górnictwo, rolnictwo, leśnictwo, budownictwo i remonty, produkcja energii nuklearnej.

Witryna ILO dotycząca Dnia 28 kwietnia jest dostępna w języku angielskim, francuskim i hiszpańskim. Zawiera także m.in. informacje o historii i obchodach Światowego Dnia, a także linki portali i witryn różnych instytucji i organizacji partnerskich, np. Bureau for Employers' Activities ILO (ACT/EMP), Bureau for Workers' Activities ILO (ACTRAV), Department of Communication and Public Information (DCOMM), International Organization of Employers (IOE), International Trade Union Confederation (ITUC), International Commission on Occupational Health (ICOH), World Health Organization (WHO), International Social Security Association (ISSA).

W ramach kampanii promującej Światowy Dzień będą upowszechniane ważne dokumenty MOP związane z problematyką bhp, które wspierają działania w zakresie zapewnienia pracownikom bezpiecznej, godnej i zdrowej pracy na poziomie krajowym, m.in.: Konwencja ILO nr 187 (Promotional Framework for Occupational Safety and Health Convention, 2006), Rekomendacja ILO nr 197 (Promotional Framework for Occupational Safety and Health Recommendation, 2006), Deklaracja opracowana podczas XVIII Światowego Kongresu Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy w Seulu, 29 czerwca – 2 lipca 2008 r. (The Seoul Declaration on Safety and Health at Work) czy Deklaracja podpisana przez Ministrów Pracy z różnych krajów podczas XIX Światowego Kongresu Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy w Stambule, 11 września 2011.

MOP apeluje również do pracowników, pracodawców i przedstawicieli organów władzy o organizowanie i udział w tegorocznych uroczystościach związanych z obchodami Światowego Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy oraz o promowanie problematyki tworzenia zdrowych i bezpiecznych miejsc pracy w zielonej gospodarce.

Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych International Commemoration Day (ICD) for Dead and Injured Workers

Międzynarodowa Konfederacja Związków Zawodowych
International Trade Union Confederation, ITUC

Związki zawodowe w wielu krajach obchodzą Dzień 28 kwietnia jako Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych, a także jako „International Workers' Memorial Day”. Uroczystości organizowane są przez organizacje zrzeszone w Międzynarodowej Konfederacji Związków Zawodowych (ITUC), która zrzesza obecnie ok. 308 krajowych organizacji reprezentujących ok. 175 milionów członków w ok. 153 krajach i terytoriach.

Uroczystości związane z tym Dniem są poświęcone pamięci osób, które straciły życie, uległy wypadkom przy pracy lub zapadły na choroby zawodowe, ale także są okazją do promowania na całym świecie zasad bezpiecznej i zdrowej pracy.

Obchody mają długą tradycję. Pierwsze uroczystości odbyły się w Kanadzie w 1989 r., a Dzień Pamięci uzyskał status międzynarodowego w 1996 r. podczas obchodów w Nowym Jorku. Wtedy po raz pierwszy zapalono świece ku czci poszkodowanych pracowników.

Od tamtego czasu w kwietniu organizowane są na całym świecie uroczystości ogólnopaństwowe, regionalne i lokalne przez instytucje rządowe, przedsiębiorstwa, stowarzyszenia i związki zawodowe. Uroczystości mają różnorodny charakter i obejmują zarówno uroczyste obchody organizowane w siedzibach instytucji rządowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i zdrowie w pracy na poziomie kraju, jak również akcje informacyjno-edukacyjne, konferencje, wykłady, seminaria, wystawy, spotkania ze specjalistami bhp, szerokie akcje obejmujące różne przedsiębiorstwa w jednym czy wielu miastach. Są także organizowane m.in. marsze z zapalonymi w tym dniu świecami, uroczyste msze św. w kościołach, wizyty na cmentarzach oraz kameralne spotkania pracowników, wspominających poszkodowanych w pracy kolegów.

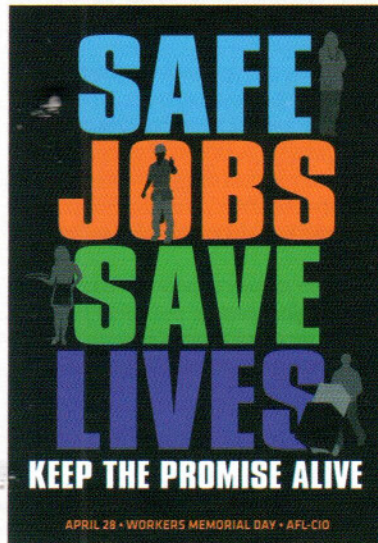
W tym roku tematem wiodącym obchodów, proponowanym przez Międzynarodową Konfederację Związków Zawodowych, jest podobnie jak w zeszłym roku temat: Związki zawodowe a bezpieczna praca (*Unions make work safer*). Jak co roku, ITUC, jak również inne międzynarodowe i krajowe organizacje związkowe opracowują materiały związane z tym Dniem, które mogą być wykorzystywane w czasie kompanii i różnych form obchodów.

Informacje o tegorocznych i wcześniejszych związkowych obchodach Międzynarodowego Dnia Pamięci można znaleźć m.in. na stronach prowadzonych wspólnie z redakcją angielskiego czasopisma HAZARDS (www.hazards.org/wmd/), gdzie zamieszczono również galerię plakatów, a także na stronach internetowych Międzynarodowej Konfederacji Związków Zawodowych: www.ituc-csi.org, na stronach www.global-unions.org, a także na stronach międzynarodowych organizacji związkowych poszczególnych branż, np. budownictwa i leśnictwa BWI (Building and Wood Worker's International – www.bwint.org).

Obchody Dnia 28 kwietnia w Polsce

28 kwietnia uchwałą Sejmu RP z dnia 9 lipca 2003 r. został ustanowiony Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy. Od 1991 r. z inicjatywy NSZZ „Solidarność” Dzień ten obchodzony jest pod nazwą „Światowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych”.

W ramach obchodów ogólnokrajowych planowane są uroczystości w wielu miastach. W Warszawie w dniu 28 kwietnia Rada Ochrony Pracy przy

Sejmie RP przy współpracy Związku Zawodowego „Budowlani” organizuje w gmachu Sejmu RP uroczystą sesję, poświęconą bezpieczeństwu pracy w budownictwie: „Programy poprawy bhp w budownictwie oraz ich realizacja”. Związek Zawodowy „Budowlani” zrzeszony jest w Ogólnopolskim Porozumieniu Związków Zawodowych OPZZ, w którym działa wiele innych organizacji związkowych, które także będą organizować regionalne i lokalne obchody Dnia 28 kwietnia. W dn. 24 kwietnia na uroczystym posiedzeniu Prezydium OPZZ ogłosi do-

roczny apel do organizacji związkowych w kwestii Międzynarodowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych, a także będzie opublikowane specjalne wydanie kroniki związków. Wojewódzkie Rady OPZZ będą się włączać w organizowanie obchodów Dnia 28 kwietnia.

Uroczystości związane z obchodami Dnia Pamięci będzie w Polsce także organizować NSZZ „Solidarność”. Obchody ogólnokrajowe organizowane przez Region Dolny Śląsk odbędą się we Wrocławiu. 27 kwietnia odbędzie się konferencja pt.: „Wypadki przy pracy i choroby zawodowe w świetle realizowanej przez Polskę strategii Unii Europejskiej na lata 2007-2012”, z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, GIP, CIOPIB i innych organizacji i instytucji. W ramach obchodów odbędzie się także finał konkursu wiedzy o prawie pracy, bezpieczeństwie i higienie pracy wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych województwa dolnośląskiego (16 kwietnia) oraz msza św. w intencji ofiar wypadków przy pracy (22 kwietnia). NSZZ „Solidarność” przygotowuje także okolicznościowe materiały informacyjno-promocyjne (m.in. plakat), szeroko upowszechniane w regionalnych i lokalnych strukturach związkowych, które również będą organizować obchody.

Podobnie jak w latach ubiegłych, będą organizowane imprezy lokalne organizowane przez np. Okręgowe Inspektoraty Pracy w swoich siedzibach oraz w przedsiębiorstwach. Oprócz akcji szkoleniowo-informacyjnych – konferencji i seminariów, w różnych miastach i zakładach pracy odbędą się uroczyste msze św., spotkania pracowników, palenie świec w intencji zmarłych, spotkania i akcje informacyjne w szkołach itp. Informacje o Dniu 28 kwietnia i formach jego obchodów będą publikowane w lokalnych i ogólnopolskich mediach, w prasie specjalistycznej i popularnej, na stronach internetowych różnych instytucji.

Opracowanie: Barbara Szczepanowska